

ÅTERRAPPORT NÄMNDINITIATIV GÄLLANDE BESÖKSNÄRINGEN

Regionstyrelsen beslutade 2020-09-01 § 213 att ge regiondirektören i uppdrag att bereda följande frågor och återkomma med förslag till vidare hantering.

Redovisa analys av varför så få sökt det tillfälliga omställningsstödet

När Coronapandemin slog till mot landets näringsliv genomfördes successivt ett antal olika nationella stödinsatser för att stötta företag.

En unik och ny situation som coronakrisen innebär att många helt nya insatser måste prövas. Det behöver tillåtas att testa olika lösningar och att inte alltid lyckas fullt ut är en del av en lärande- och innovationskultur.

Region Västmanland förfogar över statliga 1.1-medel, ca 30 Mkr per år. Av dessa medel nyttjas ca 20 Mkr årligen i olika projektsatsningar och 10 Mkr till direkta företagsstöd.

Under våren 2020 konstaterades ett behov av att skapa ett kompletterande stöd till drabbade företag genom omfördelning inom befintlig budget av 1:1-medel. Trots en informationsinsats i samband med att det nya omställningsstödet lanserades i slutet av mars, noterades ganska tidigt att söktrycket var lågt. Av de avsatta 5 Mkr beslutades totalt knappt 1,5 Mkr.

Vi beslutade då att försöka hitta en annan form för att de medel som hade avsatts skulle komma ut i länet till avsedd nytta. Olika idéer prövades och stämdes av och det nya förslaget blev ett marknadsföringsstöd.

Det totala maxbeloppet sattes till 200 000 kr och alla företag som hade negativa ekonomiska effekter av corona hade möjlighet att söka. Ett avsteg från Tillväxtverkets riktlinjer gjordes om att inte stödja företag på lokal marknad, dvs stödet var möjligt att söka av en större bredd av företag än det tidigare omställningsstödet. Stödprocenten sattes också högt, hela 90% av kostnaderna. Detta för att möjliggöra satsningar även för företag som drabbats hårt av pandemieffekter. Sammantaget blev detta ett mycket attraktivt stöd att söka och söktrycket blev omedelbart högt. Den planerade marknadsföringsinsatsen fick ställas in och istället fick vi stänga igen utlysningen tidigare än beräknat. Totalt 230 ansökningar kom in varav 50 beviljades. Beviljat belopp var 7 078 756 kronor.

Någon fullständig bild av varför efterfrågan av det inledande omställningsstödet var lågt är svårbedömt. Det försök som gjordes med omställningsstödet utarbetades efter kontakter med flera andra regioner. Ambitionen var att skapa ett stöd som skulle vara efterfrågat och som upplevdes motsvara de behov man hade av stöd. Ett sätt att förbättra möjligheterna jämfört med några av de stöd vi såg i andra regioner var att ge möjlighet att också söka ersättning för kostnader för egen personal. Fler regioner än vi upptäckte att stödet inte blev efterfrågat i den utsträckning som man planerat för.

Datum

2021-02-02

Stödet avsåg inte att på kort sikt rädda företag i kris, utan för att jobba fram en mer långsiktig omställning av verksamheten. Timingen kan ha varit fel då företagens fokus främst låg på de nationella stöden som fanns att tillgå. Det ligger betydligt större pengar i de nationella satsningarna som gjorts, dvs Regionens omställningsstöd är ett komplement till dessa större satsningar. Vi har också fått signaler om att tidsperioden för stödet från början var för kort (förlängdes sedan). Det är inte säkert att säsongsbetonade verksamheter passar in i stödformen. Några företag kan ha "hamnat mellan stolarna", t ex vid ombildade bolag och när verksamheten är ny.

Att få mer generell kunskap om vad som sätter hinder för sökande av omställningsstödet skulle kräva en större analysinsats. Stödet riktar sig brett till olika branscher. Att genomföra en särskild undersökning av vad företagen upplever vara hinder att söka just detta regionala stöd skulle riskera uppfattas snävt från ett företagsperspektiv. På sikt bör större utvärderingar genomföras av samtliga nationella, regionala och lokala stödsatser riktade mot näringslivet under coronakrisen.

Ur ett regionalt perspektiv är detta stöd bara ett i en rad av olika åtgärder. Ändringar har gjorts i flertalet av de stora befintliga projekt och andra satsningar med anledning av corona. Regionen har också mobiliserat nya satsningar som genomförts – både med egna medel, 1.1-medel och ESF/ERUF. Dessa har redovisats i olika forum och räknas inte upp här.

Skyndsamt presentera förslag på hur Region Västmanland ekonomiskt och på andra sätt kan stötta företag även inom en konkurrensutsatt verksamhet som besöksnäringen

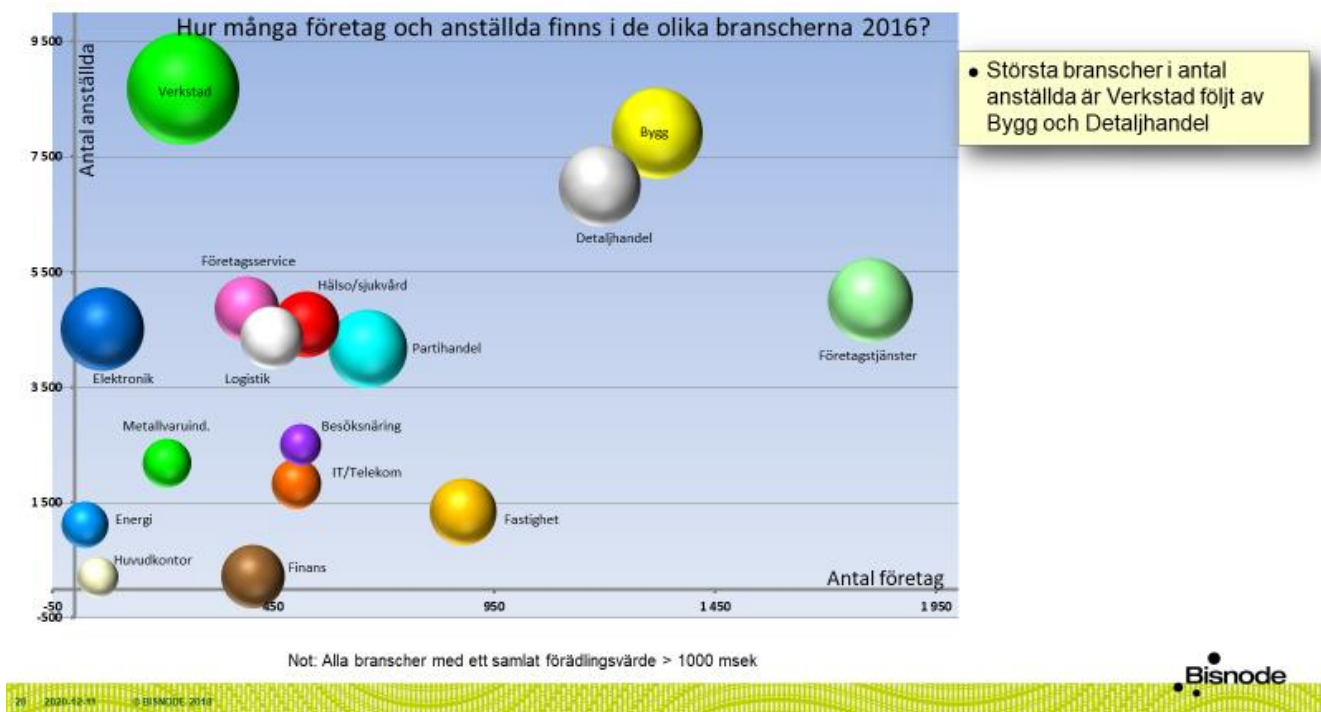
Att ekonomiskt stötta företag på konkurrensutsatt marknad sker hela tiden, alla företag som beviljas företagsstöd befinner sig på en sådan marknad. Däremot säger Tillväxtverkets riktlinjer att företag på en lokal konkurrensutsatt marknad inte ska stödjas, dvs att bevilja exempelvis ett investeringsstöd till en restaurang, butiker där det finns fler sådana på samma marknad.

Ett särskilt mindre stöd särskilt riktat till besöksnäringen togs fram tidigt under våren – med möjlighet att söka bidrag för insatser på mellan 30-60 tkr, där man fick 90% av kostnaderna täckta.

1.1-medel är inte avsedda att ekonomiskt stötta krisande företag som tappat omsättning utan för att bidra till tillväxt. Skulle Regionen gå in med det syftet räcker inte våra nuvarande 10 Mkr långt, inte heller om vi omfördelade ytterligare av de dryga 20 Mkr som vi lägger i projektsatsningar. En sådan omläggning från projektmedel till företagsstöd skulle dessutom få stora negativa effekter för länet då dessa medel används som medfinansiering för att kunna ta del av EU-finansiering och nationell finansiering.

Satsning på besöksnäringen sker löpande. Av enhetens 13 fast anställda medarbetare arbetar fyra heltidsarbetare med enbart stödda företag i besöksnäringen, dvs 31% av resurserna. Även projektmedel satsas på besöksnäring. Nedan framgår branschens relativa storlek i länet, före pandemin. Att det är en bransch som har potential att

växa, med många nya jobb som skapas, bortom pandemin är ingen tvekan om.

Det finns redan idag möjlighet att stötta besöksnäringen genom att boka externa leverantörer för möten och konferenser. Region Västmanland och Region Sörmland har ett avtal med företaget Svenska Möten för konferensbokningar där behovet av både kortare möten och konferenser med övernattnig kan tillgodoses.

Fastighets- och serviceförvaltningen har i förvaltningsplanen ett uppdrag att utarbeta en strategi för lokalproducerade livsmedel. Det som bland annat kommer att belysas är att se över möjligheterna att skapa lokala affärsrelationer inom ramen för offentliga upphandlingar.

Redovisa behov av plan för Västmanland för att förbereda besöksnäringen på kommande högsäsong vid återöppnande av samhället

Flera aktörer jobbar med frågan och flertalet satsningar pågår, både sådana Region Västmanland driver tillsammans med kommuner och andra aktörer och sådana som andra aktörer driver (exempelvis Almi, kommunerna m fl).

Regionen håller även samman nätverk med kommunerna, bland annat näringslivschefsnätverket där många kommunala frågor som rör tillstånd, förvaltning, service, etc. diskuteras.

Övriga aktiviteter som planeras från regionens sida beskrivs i Verksamhetsplan för regional utveckling samt i verksamheten Näringsliv och kompetensförsörjnings verksamhetsplan för kommande år.

Datum

2021-02-02

Anders Åhlund
Regiondirektör